

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINĖS GEROVĖS IR NEGALĖS STUDIJŲ FAKULTETAS
SPECIALIOSIOS DIDAKTIKOS KATEDRA

Specialioji pedagogika
(specializacija – specialiojo ugdymo koordinavimas)

Aldona Virbauskienė

**NEŽYMIAI SUTRIKUSIO INTELEKTO MOKINIŲ KALBĖJIMO GEBĖJIMŲ
UGDYMAS TAIKANT MOKYMAŠI BENDRADARBIAUJANT**

Magistro darbo priedai

*Magistro darbo vadovė –
Dr. Rita Melienė*

2010

TURINYS

1 priedas. Mokymosi bendradarbiaujant metodai	3
1.1. Diskusijų grupės ir grupių projektai.....	3
1.2. Mokymasis komandose.....	4
1.3. Aktyvaus dalyvavimo metodai.....	5
2 priedas. Ugdomajame eksperimente naudoti negrožiniai tekstai	7
2.1. Geltonskruostis žaltys.....	7
2.2. Vorai.....	8
2.3. Nemunėli, Nemunėli.....	9
2.4. Šauniausi plaukikai.....	10
2.5. Bebrai – rūpestingi statybininkai.....	11
2.6. Kaip atsirado raštas.....	12
2.7. Šventės.....	13
2.8. Prekyba.....	14
2.9. Gydymas.....	15
2.10. Gyventojai.....	16
2.11. Kalba.....	17
2.12. Bitės.....	18
3 priedas. Ugdomojo eksperimento metu sukurtos klasės elgesio taisyklės	19
4 priedas. Eksperimentinės veiklos stebėjimo protokolai	20
4.1. Įvadinių (2) eksperimentinių pamokų protokolai.....	20
4.2. 3 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	22
4.3. 4 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	23
4.4. 5 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	24
4.5. 6 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	25
4.6. 7 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	26
4.7. 8 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	27
4.8. 9 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	28
4.9. 10 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	29
4.10. 11 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	30
4.11. 12 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	31
4.12. 13 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	32
4.13. 14 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas.....	33
5 priedas. Nestruktūruoto interviu su mokiniais klausimynas	34
6 priedas. Interviu su mokiniais rezultatų analizė	35
6.1. 1,2 lentelės.....	35
6.2. 3,4,5 lentelės.....	36
6.3. 6 lentelė.....	37
6.4. 7 lentelė.....	40
6.5. 8 lentelė.....	42
6.6. 9 lentelė.....	44
7 priedas. Apklausos raštu anketa	47

Mokymosi bendradarbiaujant metodai

1. Diskusijų grupės ir grupių projektai

Mokymasis drauge

Mokymasis drauge (angl. learning together). Šiuo metodu siekiama pateikti užduotį taip, kad ji skatintų grupelės narių bendradarbiavimą akcentuojant individualią atsakomybę siekiant bendro tikslo. Mokymasis pagal šį metodą suskirstomas į atskirus etapus: nustatomi tikslai; mokiniai suskirstomi į grupes; klasė paruošiama darbui; pateikiamos tarpusavio priklausomybę skatinančios užduotys; akcentuojama individuali atsakomybė; akcentuojamas grupės narių bendradarbiavimas; įvertinama mokymosi kokybė ir kiekybė, visų grupių darbas. Šį metodą pasiūlė Johnson, Johnson, Holubec (1984).

Ekspertų metodas

Kartais šis metodas vadinamas durstinys (angl. jigsaw). Šio metodo esmė tokia, kad mokomoji medžiaga dalijama į atskiras dalis, kurias mokiniai išmoksta individualiai. Tada mokinys turi išmokyti ir kitus grupės narius. Kiekvienas turi galimybę išmokyti ne tik savo, bet ir visą mokytojo pateiktą medžiagą. Mokinys vertinamas pagal tai kaip jis išmoko kitus. Šį metodą pasiūlė Arson (1978), vėliau Slavin (1990) papildė šį metodą. Mokiniai gavę vienodą informaciją suskirstomi į grupes. Šiose grupėse diskutuojama, kalbama duota tema o po to jie grįžta į pirmines savo grupes ir moko kitus grupės narius. Galiausiai kiekvienas narys turi išmokyti visą mokytojos pateiktą medžiagą. Atsiskaitant mokinys gauna individualius klausimus susijusius su bendra tema.

Grupinis tyrimas

Grupinio tyrimo (Group investigation) metodas padeda ugdyti kalbinės veiklos ypatumų tyrinėtojo mokėjimus. Pagal pedagogo duotą temą grupės nariai kiekvienas atskirai atlieka konkretaus teksto tyrimą, kurio rezultatai grupėje aptariami, parengiamas bendras pranešimas. Vertinamos tiek individualios tiek grupinio darbo pastangos. Grupinis tyrimas yra problemų sprendimu grindžiamas mokymosi metodas, kai mokantis yra panaudojama bendradarbiavimo energija ir mokinių tarpusavio sąveika. Kitais žodžiais tariant, mokiniai yra ganėtinai laisvi ir atsakingi, nusprenddami, ko mokytis, kaip mokytis ir ką reikia pasiekti tačiau tai nereiškia, kad šis metodas yra visiškai liberalus ir nekontroliuojamas. Norint, kad Grupinio tyrimo metodas būtų efektyvus, reikia, kad mokiniai turėtų bendro darbo ir mokymosi išvien patirties, o mokytojai turėtų reikiamų įgūdžių ir gebėtų padėti ir vadovauti nedidelėmis grupėmis dirbantiems mokiniams. Todėl norint, kad mokiniai įgytų naudingos mokymosi patirties, ir mokiniams, ir mokytojui reikia praktikos ir pasirengimo. Vertinamos tiek individualios, tiek grupės pastangos. Patartina prieš imantis taikyti grupinį tyrimą, susipažinti su kitais mokymosi bendradarbiaujant metodais (Sharan, Hertz-Lozorovitz, 1980).

Mozaika

Mozaika (angl. co-op Co-op). Tai eilė užduočių reikalaujančių tarpusavio bendradarbiavimo. Kiekvienas pasirenka norimą temos dalį, nagrinėja ją. Grupė diskutuoja ir turi parengti pranešimą didesnei grupei. Vertinamas atskirų mokinių darbas, kurį reikia pateikti raštu. Veiklos rezultatas-konkretnė kalbinė veikla, jos kokybė. Šio metodo tikslas ugdyti natūralų žinių troškimą, saviraišką ir individualius gebėjimus. Šį metodą pasiūlė Kagan (1985).

Ketvertas

Tai vienas iš paprasčiausių metodų, lengvai taikomas įvairiems mokomiesiems dalykams ir bet kokio amžiaus moksleiviams. Keturi grupės nariai dirba kartu, turėdami bendrą tikslą. Neakcentuojama individuali atsakomybė už grupės darbą. Grupės gali aptarti namų darbą, diskutuoti pasiūlita tema, spręsti uždavinius. Šį metodą pasiūlė Hilke (1990).

Bendras piešinys

Piešinys - tai bendradarbiavimo struktūra, skatinanti nauji minčių atsiradimą grupėse. Kiekviena grupė gauna popieriaus lapą ir skirtingų spalvų rašiklius. Kiekvienam nariui skirtingos spalvos rašiklis skiriamas tam, kad atlikus užduotį galima būtų įvertinti jo padarytą darbą. Pagal pateiktą temą mokiniai kuria savo piešinį (rašo žodžius, frazes, piešia, braižo). Laikui pasibaigus, lapas perduodamas į priekį vis kitai grupei tol kol grupės gauna savo piešinius. Tada grupė susipažįsta su kitais naujais piešiniais, išanalizuoja juos ir padaro išvadas. Tema apibendrinama paskelbus išvadas visai klase.

Kampai

Kampų metodas dalyviams suteikia galimybę išsirinkti ir įsigilinti į kažkokios vienos temos vieną aspektą. Ant lapų surašomos galimos potėmės ir išdėstomos klasės kampuose. Mokinys pasirenka vieną iš nagrinėjamų potėmių ir eina į tam skirtą kampą. Dalyviai, susitikę tame pačiame kampe, bendrai apsvarsto savo pasirinkimą, aptaria nagrinėjamą temą ir pasiruošia diskusijai ar patikrinamam darbui.

2. Mokymasis komandose

Visus mokymosi komandose metodus vienija tai, kad mokiniai mokosi mažose komandose, kurių tikslas visai komandai išmokti, įsisavinti pateiktą medžiagą. Mokymasis komandose paremtas trimis principais: individualia atsakomybe, vienodom sąlygom ir komandos skatinimu-apdovanojimu.

Komandiniai žaidimai

Žaidimo komandų varžymasis. Mokiniai mokosi komandose tik vietoj apklausos organizuojamos varžybos. Akcentuojamas varžymasis tarp panašaus mokymosi lygio mokinių. Šis metodas tinka įvairaus amžiaus mokiniams, mokantis įvairių mokomųjų dalykų.

Bendradarbiavimas integruojant skaitymą ir rašymą

Mokiniai suskirstomi į grupes pagal sugebėjimo lygį skaityti. Vienu grupių mokiniai mokosi su mokytojo pagalba, o kitos pačios. Per rašymo pamokas jie tęsia darbą ir tikrina vieni kitų darbus. Kadangi mokiniai dirba panašaus mokymosi lygio grupėse tai galimybė patirti sėkmę yra visiem vienoda.

Mokinių komandos ir individualios pastangos

Šio metodo esmė ta, kad mokiniai mokosi komandoje tol, kol visi jos nariai išmoksta išaiškintą pamoką. Galima dirbti porose, naudoti įvairią medžiagą. Pamokos pabaigoje surengiama individuali apklausa. Jos rezultatai palyginami su ankstesnių apklausų rezultatais. Taškai pridedami prie ankstesnių komandos balų. Dirbant šiuo metodu mokiniai skatinami padėti vieni kitiems suprasti naują pamoką.

Individualus mokymasis komandai padedant

Individualus mokymasis siejamas su komandiniu. Mokiniai mokosi savo tempu ir savo mokymosi stiliumi, tačiau jie turi padėti vieni kitiems. Mokomasi tol, kol visa komanda išmoksta. Dirbant šiuo metodu mokiniai skatinami padėti vieni kitiems išmokti pamoką. Nariai dirba kartu, bet atsiskaito atskirai pabrėžiant mokinių individualią atsakomybę. Komanda gauna apdovanojimą pagal tai kiek nariai pagerino savo ankstesnius rezultatus. Taškai pridedami prie ankstesnių komandos balų.

3. Aktyvaus dalyvavimo metodai

Kalbos mokymuisi taikomi ir neformalūs mokymosi bendradarbiaujant grupėse metodai. Jie dažniausiai naudojami pamokomų pajvairinimui, atsipalaidavimui ar atvirkščiai dėmesio sukaupimui.

Spontaniška diskusija

Jei mokiniai sėdi grupėmis, galima įvairiu pamokos ar aiškinimo metu paprašyti juos padiskutuoti: ką jiems kažkas reiškia, kaip geriausiai išspręsti užduotį, kodėl viskas taip vyksta. Tokios diskusijos paprastai trunka keletą minučių. Jos padeda išanalizuoti neaiškumus bei aktyvina besimokančius.

“Sužymėti kartu”

Kiekvienas grupės narys turi savo numerį. Grupėms skiriamos įvairiausios užduotys, pavyzdžiui, pagal duotą pradžią sukurti pasakojimą, išvardinti nurodyto metų laiko būdingus bruožus, išsiaiškinti namų darbą ir kt. Mokiniai dirba grupėse kartu, tačiau atsakinėti mokytojas kviečia vieną bet kurį grupės narį, pasakydamas numerį. Už teisingai atliktą užduotį galima grupei skirti taškus. Tai puikus būdas skatinti individualią atsakomybę už grupės darbą.

Pakartojimas bendradarbiaujant

Šis metodas taikomas pasiruošti kontroliniam darbui ir patikrinti žinias. Vienos grupės parengia kitoms kontrolinius klausimus. Klausianti grupė gauna tašką už klausimą, o atsakanti – už teisingą atsakymą. Jei kitos grupės teisingai papildoma, joms taip pat gali būti skiriamas taškas. Galimas šio metodo derinys su metodu “sužymėti kartu”. Mokiniai ar mokytoja klausinėja, o atsakinėja pakviestas “numeris” iš kurios nors grupės.

Darbas poromis

Šis paprastas, bet naudingas metodas buvo pasiūlytas Franko Lymano universitete Merilande, JAV. Mokytojui aiškinant pamoką, mokiniai sėdi suoluose poromis. Pateikiami klausimai. Mokinių prašoma pagalvoti pačių, paskui su kolega pasitarus bendrai nuspręsti. Atsakymai pasidalijami su visa klase.

“Kalbėti per mikrofoną”

Dalyviai per tam tikrą laiką, (pvz. 3 min., gali būti ir neribojama), išsako mintis analizuojama tema. Vienam pradėjus kalbėti, kitas klausosi. Po signalo dalyviai keičiasi vaidmenimis. Tas, kuris klausėsi, turi tęsti pirmojo kalbėtojo mintį ir papildyti savo idėjomis. Per diskusiją kalbėtojai pasikeičia daug kartų. Ši struktūra naudojama patikrinti, kaip suvokiama išmokta medžiaga, skatinti aktyvų klausymąsi ir dalyvavimą. Kad matytume, kaip pasikeičiama vaidmenimis, kalbėtoja gali rankoje laikyti simbolinį mikrofoną ir po signalo perduoti partneriui.

Žetonai, suteikiantys teisę kalbėti

Kiekvienas mokinys gauna žetoną. Diskusijoje jis gali pasireikšti tik padėjęs savo žetoną viduryje stalo. Mokinys negali kalbėti antrą kartą, kol visi nėra pasireiškę, tai yra kol visi žetonai nėra sudėti ant stalo. Tada žetonai išdalinami dar kartą.

Bennet, Bennet, Stevahn (2000) apžvelgia mokymosi bendradarbiaujant metodus ir pateikiama dar keletas įvairesnių mokymosi bendradarbiaujant metodų.

Galvok-susirask porą-aptark

Galvok-susirask porą-aptark yra toks bendradarbiavimas, kai kiekvienas atskirai apgalvoja klausimą, o paskui su kitais aptaria atsakymus. Ši struktūra gana paprasta ir galima ją naudoti norint, kad kiekvienas įsitrauktų į veiklą.

Formuluok-išsakyk-išklausyk-sukurk

Formuluok-išsakyk-išklausyk-sukurk, panašiai organizuojama veikla, kai grupės nariai pirmiausiai kiekvienas atskirai suformuluoja atsakymą, paeiliui jį išsako ir išklauso kitų, tada diskutuojama kartu visa grupe ir sukuriamas naujas atsakymas ar požiūris. Ši veikla ypač skatina mokinius mąstyti.

Sakyk ir klausk

Sakyk ir klausk yra toks bendradarbiavimas, kai partneriai iš eilės atsakinėja į klausimus ar pasisako diskutuojama tema, gavę netikėtą ženklą. Įvardijus diskusijos temą, pirmasis narys pradeda kalbėti, o antrasis klausosi. Po ženklo vaidmenimis susikeičiama: antrasis kalba, tęsdamas pirmojo mintį, o pirmasis atidžiai klausosi. per diskusiją galima keletą kartų keistis vaidmenimis. Šis būdas tinkamas apžvalgai ar kartojimui atlikti.

Apskritas stalas

Apskritas stalas yra taip organizuojamas bendradarbiavimas, kai ratu siunčiamas popieriaus lapas ir pieštukas. Vienas grupės narys užrašo mintį, tada perduoda lapą kitam nariui. galima kiekvienam nariui duoti skirtingos spalvos rašiklį.

Suk ratą

Suk ratą-sakytinė "apskrito stalo" forma. Kiekvienas grupės narys paeiliui ratu pasako komandai, ką sugalvojo.

Tripakopė apklausa

Tripakopė apklausa yra tokia bendradarbiavimo forma, kai komandos nariai klausinėja vieni kitus tam tikra tema. Trijų žmonių komandos A narys klausinėja B, o C žymisi svarbiausius jo atsakymo aspektus. Po pokalbio vaidmenimis susikeičiama, kad kiekvienas būtų apklaustas.

Ekspimentinėse pamokose skaityti negrožiniai tekstai

GELTONSKRUOSTIS ŽALTYS (3 eksperimentinė pamoka)

Geltonskruostis žaltys gyvena ne bet kur. Geltonskruostis žaltys – iki 1,2 m ilgio užaugantis roplys, kurį sunku supainioti su kita rūšimi. Viršutinė jo pusė pilka, alyviškai pilka ar net juoda, žvilganti, apatinė matinė balta su netaisyklingos formos dėmėmis. Pasitaiko ir visai juodų ar šviesių žalčių. Ryškiausias geltonskruosčio žalčio skiriamasis bruožas – geltonos (oranžinės) dėmės galvos šonuose. Šis žaltys paplitęs beveik visoje Europoje, negyvena tik Airijoje, šiaurinėje Britų salų dalyje ir šiaurinėje Skandinavijoje.

Lietuvoje tai įprastos rūšies roplys, išsikuriantis prie vandens telkinių, pelkių, kūdrų. Puikiai plaukioja ir nardo. Mielai apsigyvena prie sodybų, slapstosi pamatų plyšiuose, malkų rietuvėse, ūkinių atliekų krūvose. Komposto, mėšlo, įvairių puvenų krūvose patelės deda kiaušinius. Žiemoja po kelmiais, giliuose graužikų urvuose. Pavasarį pasirodo balandžio antroje pusėje, kartais – tik gegužės pradžioje. Gegužės mėn. nesunku aptikti jų sankaupas, vadinamuosius kamuolius, kuriuose gali būti dešimt ir daugiau žalčių.

Vasaros pradžioje patelė sudeda iki 30 kiaušinių, kurie drėgnoje ir šiltoje aplinkoje peri apie 60 dienų. 10–14 cm ilgio žalčiukai pasirodo vasarai baigiantis, būna judrūs ir greitai pradeda patys maitintis. Žalčio grobis – varliagyviai, graužikai, vabzdžiai, driežai. Grobį visada ryja gyvą. Žaltys gamtoje turi daug priešų: juos gauda suopiai, lingės, ėda lapės, mangutai, kiaunės, šernai. Daug žalčių žūva ant kelių. Gaudomas žaltys gali skaudžiai įkąsti. Paimtas į rankas, gindamasis gali atryti nesuvirškintą maistą arba apšvirkšti nemalonaus kvapo išmatomis.

KLAUSIMAI:

1. Kodėl žaltys vadinamas geltonskruosčiu?
2. Kuo minta žalčiai?
- 3.

VORAI (4 eksperimentinė pamoka)

Gyvūnų grupė, kuriai priskiriami vorai, vadinama voragyviais. Visi vorai yra plėšrūnai ir medžiotojai. Jie turi galingus žandus, kurie padeda sudoroti grobį. Voras sučiuptam grobiui į kūną sušvirksčia nuodų. Nuodai sukausto gyvūno judesius ir paskui jį pribaigia. Taip voras pasigauna muses, kitus vabzdžius.

Visi vorai iš organizmo gaminamų medžiagų tiesia labai plonas, bet tvirtas gijas, vadinamas voratinklio siūlais. Voratinkliai vorams reikalingi grobiui gaudyti. Vorai sugautą besiblaškantį grobį apvynioja voratinklio gijomis ir sutramdo. Susuktą auką voras gali laikyti, kol išalks.

KLAUSIMAI:

1. Kaip vorai pasigauna grobį?
2. Kam vorui reikalingas voratinklis?
- 3.

Literatūra: Jinny Johson, Anny Kay, Steve Parker. 500 dalykų kuriuos turėtum žinoti apie gyvūnus. Alma littera, 2004.

Č. Kudaba.

NEMUNE, NEMUNĖLI (5 eksperimentinė pamoka)

Mūsų Nemunas – nedidelė upė. Pasaulyje turbūt ne mažiau, kaip šimtas už ją didesnių. Tačiau mums ši upė – ilgiausia, didžiausia. Nemunas – mūsų upių tėvas, brangus tėviškės gamtos turtas. Ne veltui Lietuvą mėgstama vadinti Nemuno kraštu.

Nepaprastas Nemuno upių vardynas. Vien Nemuno intakų vardai ypatingi savo reikšmėmis ir skambesiu: iš pradžių Usa, Lošša, toliau – Molčiadis, Svisločė, Dzitva, Strauja, Jiesia, Peršėkė, Verknė. O koks į Nemuną įtekančių upelių vardų gražumas: Rusnė, Karklė, Gilija, Šalteikė, Alga, Tovė.

Yra ir Nemunui giminiškų vardų : Nemunynas, Nemunėlis, Nemajūnai, Nemunaitis, Nemunykštis, Panemunėlis...O pakrantėse palei upę – Panemunė, Užnemunė, Antnemuniai, Nemanūnai, Panemuniškėliai...

Nemunas yra ne tik krašto istorinės praeities, bet ir dabarties, ir ateities liudytojas. Žuvis vandenyje, paukščius miškuose, bites lankose turėsime tada, jei Nemunu tekės švarus vanduo. Turime saugoti gamtą.

Klausimai:

1. Kas mums, lietuviams, yra Nemunas?
2. Išvardinkit Nemuno intakų pavadinimus?
- 3.

ŠAUNIAUSI PLAUKIKAI (6 eksperimentinė pamoka)

Tarp viso pasaulio paukščių geriausi plaukikai ir nardytojai yra pingvinai. Iš viso pasaulyje yra 18 rūšių pingvinų. Jie geba plaukti net 27 kilometrų per valandą greičiu – tai gerokai greičiau negu dauguma žmonių gali bėgti. Tačiau dažniausiai pingvinams pakanka plaukioti lėčiau – maždaug nuo 5 iki 10 kilometrų per valandą greičiu. Jie gyvena aplink Antarktidą arba netoliese jos.

Daugiausia laiko pingvinai praleidžia jūrose, gaudydami žuvis ir smulkius vėžiagyvius. Į sausumą jie išlipa tik veisimosi laikotarpiu. Pingvinams sparnai atstoja stiprius plaukmenis. Jais galima smarkiai irtis, o plėvėtos kojos ir uodega lyg vairas ir stabdžiai. Kai kada pingvinai per sniegą ir ledą čiuožia lyg rogutėmis – atsigulę ant pilvo.

Karališkieji ir imperatoriškieji pingvinai nuolat nardo į 250 metrų ar didesnę gelmę ir, pasinėrę po vandeniu, gali išbūti iki 18 minučių.

KLAUSIMAI:

1. Koku greičiu gali plaukioti pingvinai?
2. Kada pingvinai išlipa į sausumą?
- 3.

Literatūra: Jinny Johson, Anny Kay, Steve Parker. 500 dalykų kuriuos turėtum žinoti apie gyvūnus. Alma littera, 2004

BEBRAI – RŪPESTINGI STATYBININKAI (7 eksperimentinė pamoka)

Bebrai, prieš statydami būstą, pirmiausia užtvenkia upelį. Užtvanką jie stato iš dumblo, medžių šakų ir akmenų. Taip jie pasidaro ramų tvenkinį, tinkamą susikrauti žiemai ėdesio atsargų ir pasistatyti saugų būstą. Baigę statyti užtvanką, bebrai imasi rėsti trobelę. Ji paprastai iškyla kupolo formos, iš dumblo sutvirtintų šakų. Vasarą bebrai maitinasi šakelėmis, lapais ir šaknimis. Rudeniop ima graužti medžius ir krauti tvenkinyje atsargas žiemai. Bebrai graužia medžio kamieną dantimis, kol šis nulūžta, o paskui ėda laibų šakelių žievę.

Bebrai yra tobuli plaukikai. Jų uodega plati ir plokščia, patogi plaukiant irtis. Bebrų kojų pirštai sujungti plėvėmis. Šie gyvūnai puikiai nardo, po vandeniui gali išbūti penkias minutes ar truputį ilgiau. Kilus pavojui, bebrai nerdami įspėja saviškius uodegos pliaukštelėjimu į vandenį.

KLAUSIMAI:

1. Iš ko bebrai stato namus?
2. Kaip atrodo bebras?
- 3.

Literatūra: Jinny Johson, Anny Kay, Steve Parker. 500 dalykų kuriuos turėtum žinoti apie gyvūnus. Alma littera, 2004.

KAIP ATsirADO RAŠTAS (8 eksperimentinė pamoka)

Pirmuosius rašmenis daugiau kaip prieš 5000 metų sugalvojo egiptiečiai. Jų dvasininkams reikėjo atlikti daugybę užduočių ir įsidėmėti daugybę dalykų : kiek akmenų reikės naujų piramidžių statybai, kiek prireiks darbininkų, kiek sukaupta grūdų atsargų ir t.t Išlaikyti galvoje šitiek informacijos buvo per sudėtinga. Tada dvasininkai sumąstė šlapiame molyje įrėžti ženklus. Jie susitarė dėl kiekvieno ženklo reikšmės, todėl pakako mesti žvilgsnį į molio lentelę, kad sužinotum įvairius dalykus, pavyzdžiui, kiek grūdų yra maisto sandėlyje.

Pirmieji rašmenys buvo supaprastinti paveikslėliai, reiškiantys atskirus žodžius. Vėliau iš jų išsivystė dantiraštis, kurio ženklai reiškė atskirus skiemenis. Mūsų vartojamas raidynas išsivystė iš senovės graikų rašmenų. Būtent jie sugalvojo raidėmis atskirus garsus ir sudarė abėcėlę.

KLAUSIMAI:

1. Kas sugalvojo pirmuosius rašmenis?
2. Kur galima rasti senų rašmenų?
- 3.

Literatūra: Ilse Hell, Oliver Arnim. (vertė Jūratė Pavlovičienė). 555 įdomiausi vaikų klausimai. Kaunas. Jotema.2007.

ŠVENTĖS (9 eksperimentinė pamoka)

Jei paklauskiau, kokia šventė jums pati smagiausia, be abejo, atsakytumėte gimtadienis. Gimtadienis, kaip ir krikštytos, vestuvės ir vardinės yra šeimos šventės. Jos švenčiamos artimųjų rate, kartais pasikviečiant draugų ar kaimynų.

Be šeimos švenčių, dar yra kalendorinės, religinės, valstybinės ir profesinės.

Kalendorinės šventės yra susijusios su tam tikru metų laiku pasikartojančiais gamtos reiškiniais, dienos pailgėjimu ar sutrumpėjimu. Į šias nuo seno švenčiamas šventes įsiliejo krikščioniškosios šventės, suteikdamos joms dabartinį pavaldą bei pavadinimus. Gruodžio 24 – ają švenčiame Kūčias, o birželio 24- ają – Jonines.

Religinės šventės – tai tikintiesiems svarbių dienų paminėjimas. Kadangi Lietuvoje Romos katalikų tikėjimą išpažįstančių žmonių yra daugiausia, tai minime šios tikinčiųjų bendruomenės švenčiamas šventes. Pati smagiausia metų šventė – Kalėdos yra Kristaus gimtadienis. Pati svarbiausia katalikų šventė – Velykos. Ji žymi Kristaus prisikėlimą. Žolinė ir Visi šventieji yra paskelbtos (kaip ir Velykos, Kalėdos, Joninės) valstybinėmis šventėmis, todėl tądien tėvams ir jums nereikia eiti į darbą ar mokyklą.

Valstybinės šventės pažymi svarbiausius tautos ir valstybės istorijos faktus bei įvykius: Lietuvos valstybingumą mininčios dienos : vasari 16 – oji (Nepriklausomybės diena), kovo 11- oji(Nepriklausomybės atkūrimo diena), liepos 16 – oji (Valstybės diena). Juodu kaspinu (liūdesiu) pažymėtos sausio 13 – oji (Lietuvos laisvės gynėjų diena), birželio 14- oji (masinių trėmimų diena), rugsėjo 23 – oji (visuotinio žydų naikavimo diena).

Profesinė šventės – tai įvairių profesijų žmonių šventės. Policijos darbuotojų (Angelų sargų) diena pažymima spalio 2 d., Mokytojų diena – spalio 5 d., Medikų diena – gegužės 12 d. ir kt.

KLAUSIMAI:

1. Kaip skirstomos šventės?
2. Kokias žinai religines šventes?
- 3.

PREKYBA (10 eksperimentinė pamoka)

Parduotuvė, turgus ar mugė – tai ta vieta, kur už pinigus gali įsigyti tau reikalingų daiktų ir maisto. Visos parduotuvės pagal tai, kuo jose prekiaujama skirstomos į universalias ir specializuotas. Pagal dydį – į prekybos centrus, parduotuves, mažas krautuvėles ir kioskus.

Miestuose yra daugiau specialių, o kaimuose ir miesteliuose – universalių parduotuvių, kuriose parduodamos būtiniausios prekės: maisto produktai, gėrimai, higienos ir buities prekės.

Specializuotose parduotuvėse parduodamos kažkurios vienos srities prekės: drabužiai, avalynė, kosmetika, duona, mėsa, gėrimai, buities technika ir t. t.

Didžiulės parduotuvės dažniausiai įsikūrusios mieste. Jos turi savo ženklus – herbus, pagal kuriuos jas atpažįsta net nemokantys skaityti pypliai. Šios parduotuvės gali būti tiek universalios, tiek specializuotos.

Tikrai ne kartą lankėtės tokiuose prekybos centruose kaip „Iki“, „Rimi“, „Maxima““ Akropolis“. Tai universalios parduotuvės – prekybos centrai. Didžiosios parduotuvės veikia nuo ankstyvo ryto iki vėlaus vakaro, kartais ir visą parą, be išėginių. Jose yra įrengti vaikų žaidimų kambariai, pramogų kampeliai, kavinukės.

Lankydamasis prekybos centre turi atsiminti du dalykus:

- Sumokėjęs už prekes negali grįžti su jomis į prekybos salę. (Tektų antrą kartą mokėti).
- Neišeik nesumokėjęs už prekes – turėsi nemalonumų. Centruose įrengtos stebėjimo kameros, parduotuvės ir prekių saugumu rūpinasi apsaugos darbuotojai.

KLAUSIMAI:

1. Ko reikia nepamiršti atėjus į parduotuvę?
2. Kokių prekių gali nusipirkti ūkinių prekių parduotuvėje?
- 3.

GYDYMAS (11 eksperimentinė pamoka)

Sunegalavęs kreipiesi į savo gydytoją, dirbantį kurioje nors gydymo įstaigoje. Kokioje? Gydymo įstaigos skirstomos į pirminės sveikatos priežiūros centrus, dar vadinamus ambulatorijomis, poliklinikas, ligonines, sanatorijas ir rehabilitacijos centrus. Jei gyveni kaime ar miestelyje, tavo gydytojas greičiausia dirbs ambulatorijoje. Be šeimos gydytojo, tokiose įstaigose dar dirba pediatras – vaikų gydytojas, odontologas – dantų gydytojas, slaugytojos bei įvairius tyrimus atliekantis laborantas.

Miestuose bei rajonų centruose gyvenantys žmonės kreipiasi į poliklinikas. Pirmiausia registratūroje gauni toloną pas šeimos gydytoją. Tuomet žygiuoji prie gydytojo kabineto durų ir kantriai lauki savo eilės. Poliklinikoje ant kiekvienų durų kabo iškaba. Paskaitykime užrašus. Terapeutas – tai vidaus ligų gydytojas, chirurgas – operacijas atliekantis gydytojas. Oftalmologas, arba okulistas rūpinasi akių sveikata. LOR (ausų, nosies, gerklės kabinetas) gydomas ausų, nosies ir gerklės ligos. Hemotologas – kraujo ligų specialistas. Kardiologas – širdies ligų gydytojas. EKG kabinete daroma elektrokardiograma (užrašomas širdies darbas). Vaikų konsultacijoje dirba pediatrai, kartais logopedai, kurie moko taisyklingai kalbėti. Gydytojams padeda slaugytojos.

KLAUSIMAI:

1. Kur gali kreiptis susirgus?
2. Kaip vadinamas vidaus ligų gydytojas?
- 3.

GYVENTOJAI (12 eksperimentinė pamoka)

Gyventojai – tai aš ir tu, tavo ir mano šeimos nariai, draugai, pažįstami ir kiti nuolat Lietuvoje gyvenantys žmonės. Tai pats didžiausias mūsų valstybės turtas, nes jai neliks lietuvių – nebus ir Lietuvos.

Dabar Lietuvoje gyvena apie tris su puse milijono žmonių. Tačiau gyventojų skaičius nuolat kinta. XIII amžiuje gyveno tik apie 300 tūkstančių žmonių. Tai maždaug pusė Vilniaus gyventojų.

Daugiausia gyventojų Lietuvoje buvo 1992 metais – 3 milijonai 700 tūkstančių. Bet žmonės sensta, miršta, gimsta vis mažiau vaikų, jauni žmokės, ieškodami geresnio gyvenimo, išvyksta į kitas šalis. Pavyzdžiui, 2003-2004 m. Iš šalies išvyko 26 tūkstančiai žmonių. Po Lietuvą gyventojai pasiskirstę nevienodai. Daugiausia jų ir tankiausia gyvena didžiuosiuose miestuose bei Vilniaus ir Kauno apskrityse. Rečiausiai gyventojai (vos 14 žmonių kvadratiniam kilometre) įsikūrę Varėnos rajone, nes didelę jos teritorijos dalį užima miškai. Panaši situacija yra ir Ignalinos rajone.

Mergaičių ir moterų Lietuvoje šiek tiek daugiau nei vyrų. Lietuvoje gyvena ne vien lietuviai, bet ir kitų tautybių žmonės, į ją atsikraustę dėl pačių įvairiausių priežasčių: darbo, vedybų, istorinių aplinkybių. Lietuvoje be lietuvių gyvena lenkai, rusai, baltarusiai, ukrainiečiai, žydai, latviai, totoriai, čigonai kitos tautybės.

KLAUSIMAI:

1. Kur tankiausiai gyvena žmonės ir kodėl?
2. Kuris Lietuvos rajonas apgyvendintas rečiausiai?
- 3.

KALBA (13 eksperimentinė pamoka)

Kalba yra kalba, ir nereikia apie ją daug kalbėti, - ko gero papreistarausite jūs. Ar tikrai taip gerai ją mokam ir viską apie ją išmanome?

Pasaulyje yra apie 3000 kalbų. Kai kuriomis jų kalba per milijardą žmonių (kinų), o kai kuriomis – tik keli šimtai žmonių (Amerikos indėnų). Kai kurios kalbos kasdieniniame gyvenime nebevaruojamos ir laikomos mirusiomis. Tokios yra prūsų, lotynų kalbos. Tarptautiniam bendravimui šiuo metu dažniausiai vartojamos anglų, vokiečių ir prancūzų kalbos. Jų mokosi daugelio šalių žmonės.

Lietuvių rašomoji kalba atsirado prieš 500 metų. Visi lietuvių kalbos žodžiai mokslininkų surašyti į Didįjį lietuvių kalbos žodyną. O tų žodžių tiek daug, kad jie vos sutilpo į 20 storų knygų – tomų.

Ta kalba, kurią girdime per televiziją, radiją, mokomės mokykloje, skaitom knygas ir laikraščius, vadinama bendrine (suprantama, bendra visiems). Kalba skirstoma į tarmes – žemaičių, aukštaičių, dzūkų, sūduvių (suvalkiečių).

KLAUSIMAI:

1. Kokios kalbos laikomoms mirusiomis?
2. Kokią kalbą vadiname bendrine ir kodėl?
- 3.

BITĖS (14 eksperimentinė pamoka)

Naminės bitės gyvena didelėmis šeimomis, kuriose būna viena patelė(motinė), šimtai patinėlių (tranų) ir dešimtys tūkstančių bičių darbininkių. Bitės gyvena namuose, vadinamuose aviliais. Aviliuose motinė į paruoštas korių akutes deda kiaušinėlius.

Toliau juos prižiūri darbininkės: jos maitina išsiritusias lervas, o šioms išaugus didelėms, korio akutes užklįjuoja, taip sukurdamos lėliukėms saugias sąlygas. Jaunos bitės pragaužia savo akutes dangtelį, išlenda ir imasi darbo – pirmiausia akutę išvalo, tada padeda maitinti mažas lervutes, vedinti ir valyti avilį.

Po keleto dienų bitės darbininkės skrenda rinkti nektaro ir žiedadulkių. Bitės turi geluonį, kurį įsmeigusios į priešų kūną nepajėgia ištraukti. Geluonis lieka aukos kūne, o bitė, netekusi geluonio, netrukus miršta.

KLAUSIMAI:

1. Ką avilyje veikia motinė?
2. Kokius žinai bičių produktus?
- 3.

Literatūra:

1. Paltanavičius S. Tėvai ir vaikai. Mano mažoji gamtos enciklopedija. Kaunas, „Šviesa“, 2008.

KLASĖS TAISYKLĖS

1. **Drąsiai klausk**, tačiau **tik pakėlęs kamuoliuką**.
2. **Netrukdyk** kitoms poroms **veiklos metu**.
3. **Atidžiai išklausyk ir nepertraukinėk kalbančio draugo**.
4. **Aktyviai atsakinėk į klausimus taisyklingu sakiniu**.
5. **Būk atidus, tolerantiškas ir sąžiningas**.
6. **Pavyzdingai atlik savo vaidmenį**.
7. **Sugalvok kuo daugiau gerų klausimų**.
8. **Padėk draugui: išklausyk, nekritikuok, paskatink**.

Eksperimentinės veiklos stebėjimo protokolai

Įvadinių (2) eksperimentinių pamokų protokolai

Pirmoje įvadinėje pamokoje eksperimentatorė supažindino mokinius su būsima veikla. Eksperimentinės pamokos buvo pavadintos pamokomis šventėmis. Buvo pateikiama būsimos veiklos instrukcija – nurodymas tiriamiesiems, ką jie turės daryti. Nuo instrukcijos parengimo ir pateikimo būdo priklauso tyrimo sėkmė. Instrukcija nurodo tiriamajam, ką jis turi atlikti ir kaip. Kadangi instrukcija buvo pateikta verbaliai, ją reikėjo labai tiksliai paaiškinti, kad tiriamieji tikrai suprastų:

- kokių procedūrų turės laikytis mokiniai, kad atliktų užduotis,
- kaip kiekvienas mokinys turės atsiskaityti už savo mokymąsi,
- kaip bus mokomasi bendrauti ir bendradarbiauti,
- kaip turės elgtis visi kartu, poroje ir kiekvienas atskirai.

Detaliai aptarta eksperimentinių pamokų eiga:

- ką turės daryti kiekvienas mokinys,
- kokius metodus ir kaip taikysime pamokose,
- kokie žaidybiniai elementai bus įterpti pamokose,
- kaip bus sudaromos poros,
- kokius vaidmenis atliks kiekvienas poros dalyvis.

Pirmoje įvadinėje pamokoje buvo pradėtos kurti mokinių klasės taisyklės, kurių reikės laikytis eksperimento metu. Taisyklės buvo kuriamos kolektyviai, pritaikant jas būsima eksperimentinei veiklai. Taisyklės siūlė mokiniai, jas papildė eksperimentatorė, kiekvieną taisyklę aptarė individualiai, suprantamai, aiškiai.

Antroje įvadinėje pamokoje konkrečiai buvo aptariamoms kiekviena taisyklė atskirai.

Pirmoji taisyklė – Drąsiai **klausk**, tačiau **tik pakėlęs kamuoliuką** – buvo aiški be didelių pastangų. Jos pritaikymas buvo suprantamas visiems eksperimento dalyviams.

Antroji taisyklė - **Netrukdyk** kitoms poroms **veiklos metu** - taip pat didelių nesusipratimų nesukėlė. Mokiniai suprato, jog trukdyti kitoms poroms veiklos metu negalima.

Trečioji taisyklė - Atidžiai **išklausyk ir nepertraukinėk kalbančio draugo** - buvo pasiūlyta pačių mokinių ir išliko aiški, suprantama.

Ketvirtoji taisyklė - Aktyviai **atsakinėk į klausimus pilnu sakiniu** - buvo aiškinama eksperimentatorės, jog kiekvienas klausimas reikalauja atsakymo. Atsakymą reikia pateikti pilnu, taisyklingu sakiniu. Negalima į klausimą atsakyti vienu žodžiu. Atsakymai glūdi konkrečiame sakinyje, konkrečioje duoto teksto pastraipoje. Kartais atsakant į teksto klausimus reikia pritaikyti turimas žinias. Tada atsakymus lems ne tekstas, o mokinių žinios. Skaityti tekstus, analizuoti ir klausti visko, kas neaišku – esminis mokinių darbas prieš pradėdant savarankišką mokymąsi poroje. Atsakinėti į klausimus reikia konkrečiai, mintis dėstyti aiškiai. Klausimo formuluotė dažnai pasufleruoja atsakymo pradžią. Buvo primenama, kad galvojant klausimus ir formuluojant atsakymus mokiniai nenutoltų nuo teksto, naudotų teksto žodyną. Mokiniai buvo motyvuojami į pamokas žaidimus įsitraukti aktyviai ir kuo daugiau sugalvoti klausimų bei pateikti kuo ilgesnių ir teisingų atsakymų. Poros darbo rezultatą vainikuos - „prikalbėto siūlo“ ilgis.

Penktoji taisyklė — **Būk atidus, tolerantiškas ir sąžiningas** - reikalavo žodžių „tolerantiškas“ ir „sąžiningas“ paaiškinimo.

Šeštoji taisyklė - Sąžiningai **atlik savo vaidmenį** - leido dar kartą pakartoti, kokias konkrečias užduotis turės atlikti mokiniai, kad pateisintų M ir m vaidmenis.

Septintoji taisyklė - **Sugalvok** kuo daugiau **gerų klausimų** - neaiškumų nesukėlė.

Aštuntoji taisyklė — Padėk draugui: išklausk, nekritikuok, tarkis - sukonkretino penktos taisyklės reikalavimą – būti tolerantišku.

3 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolai

Tema: GELTONSKRUOSTIS ŽALTYS	
Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimai, socialinis ir emocinis aspektai	
1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.	
Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys	
I pora: M - Lina, m - Ernestas	II pora: M- Deimantas, m - Dominykas
<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 1 klausimą (M) , raštu 1 klausimą., „Kiek patelė padeda kiaušinių? 2) Atsakymai į klausimus nepilni, 1-2 žodžių, 3) Į bendrą darbą poroje įsitraukia negreit – žvalgosi aplink, ilgai nesusikaupia. 4) Stebima nekonstruktyvi veikla: dairoi į kitas poras, bando kalbinti ne savo poros mokinių, klausia nepakelę kamuoliuko. Priežastis – reakcija į naują veiklą. 5) Emocijos skirtingos – juokas, naują veiklą priima, kaip nereikšmingą „nesąmonė“, „kam to reikia“. 6) Patiko kamuoliukai, trumpesnis, nei kitų porų siūlas sukėlė nepasitenkinimą. „prikalbėto siūlo“ ilgis – 0, 53 m. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 2 klausimus, tačiau jie buvo ne skaitomo teksto išsiaiškinimui, bet procedūriniai. Raštu pateikė 1 klausimą., „Kokie žalčio priešai? 2) Atsakymai į klausimus nepilni. 3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė neilgam, tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus. Abu dirbo poroje, bet atskirai. 4) M dažnai dairėsi į kitus mokinius, sukiojo rankose kamuoliuką. 5) Naują veiklą priėmė ramiai, be ryškesnių emocijų. 6) Noriai ir žaismingai matavo siūlą, „sirgo“ už savo porą. „prikalbėto siūlo „ ilgis – 1,11 m.
III pora: M – Indrė, m - Jurgita	IV pora: M- Kristina, m - Karolis
<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu nepateikė nė vieno klausimo, raštu – 1 klausimą., „ Kas žalčio priešai?“ 2) Atsakymai į klausimus nepilni. 3) M į bendrą veiklą nuolat ragino įsitraukti m, kuri žvalgėsi, juokavo, nesusikaupė. 4) Stebima m nekonstruktyvi veikla. 5) Nauja veikla pasirodė neįprasta, sukelianti būseną, „kas bus toliau“. 6) Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda m, skatina kalbėti pilnu sakiniu. „prikalbėto siūlo“ ilgis — 1,15 m. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu nepateikė nė vieno klausimo. Raštu – 1 klausimą., „Kaip jie apsigina?“ 2) Pateikė tik vieną atsakymą ir tą patį nepilnu sakiniu. Neatsakė į 2 klausimus. 3) Bendro darbo poroje nebuvo. Stebima m nekonstruktyvi veikla 4) m į naują veiklą reaguoja tylėjimu ir nieko neveikimu. 5) Ryškių neigiamų emocijų nestebima. 6) Siūlo matavimas sukėlė neigiamų emocijų, stebimos draugų replikos, kad prikaltė trumpiausią siūlą. „Prikalbėto siūlo“ ilgis –0, 20m.

4 eksperimentinės pamokos stebėjimo protokolas

Tema: VORAI	
<p>Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai</p> <p>1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu</p> <p style="text-align: right;">Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys</p>	
I pora: M - Ernestas m - Dominykas	II pora: M- Lina, m - Deimantas
<p>1) Žodžiu nepateikė klausimų , raštu 1 klausimą „Kas yra voras?“</p> <p>2) Atsakymai į klausimus nepilni, 1-2 žodžiu,</p> <p>3) Į bendrą darbą poroje įsitraukia negreit – dairosi, žvalgosi aplink, ilgai nesusikaupia, mažai tariasi, diskutuoja.</p> <p>4) Stebima m nekonstruktyvi veikla: bando kalbinti ne savo poros mokinį, stebi kitų veiklą.</p> <p>5) Emocijos skirtingos –Patiko kamuoliukai, „loterija“, trumpesnis, nei kitų porų „prikalbėtas siūlas“ sukėlė nepasitenkinimą.</p> <p>„prikalbėto siūlo“ ilgis – 0, 45 m.</p>	<p>1) Žodžiu pateikė 2 klausimus, raštu pateikė 1 klausimą „Kodėl vorą vadiname plėšrūnu?“</p> <p>2) Atsakymai į klausimus nepilni.</p> <p>3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė greitai, tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus. Abu dirbo poroje, bet atskirai.</p> <p>4) m žvalgosi į kitus mokinius.</p> <p>5) Naują veiklą priėmė ramiai, be ryškesnių emocijų.</p> <p>6) Noriai ir žaismingai matavo siūlą „sirgo“ už savo porą, mielai žaidė „loteriją“.</p> <p>„prikalbėto siūlo „ ilgis – 0,95 m.</p>
III pora: M – Kristina, m - Jurgita	IV pora: M- Indrė, m - Karolis
<p>1) Žodžiu pateikė 2 klausimus, raštu – 1 klausimą „Kas vorui reikalinga, kad pagautų priešą?“</p> <p>2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni. Į vieną klausimą neatsakė.</p> <p>3) M nuolat ragino skaityti m , kuri dairėsi, juokavo, nesusikaupė.</p> <p>4) Stebima m nekonstruktyvi veikla.</p> <p>5) Nauja veikla pasirodė neįprasta, sukelianti žaidimo būseną , o kartu ir rimtą darbą.</p> <p>6) Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu.</p> <p>„prikalbėto siūlo“ ilgis — 1,15 m.</p>	<p>1) Žodžiu pateikė 1 klausimą, tačiau pamiršo pakelti kamuoliuką. Raštu – 1 klausimą „Kaip gaminamas voratinklis?“</p> <p>2) Pateikė 1 nepilną atsakymą, 2 atsakymai buvo pateikti pilnu sakiniu.</p> <p>3) Bendras darbas poroje stebimas nuo pat veiklos pradžios. Aktyvesnė M. Ryškesnių emocijų nestebima, tačiau įsijautimas į savus vaidmenis matosi.</p> <p>4) Nekonstruktyvios veiklos nestebima. Abu poros nariai dirba nuosekliai. Siūlo matavimas sukėlė teigiamų emocijų, stebimos draugų replikos, kad „prikalbėjo ilgiausią siūlą“.</p> <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 2m.</p>

5 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: NEMUNE, NEMUNĖLI	
<p>Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai</p> <p>1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.</p> <p style="text-align: right;">Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys</p>	
I pora: M - Karolis, m - Dominykas	II pora: M- Lina, m - Kristina
<p>1) Žodžiu klausimų nepateikė, raštu 1 klausimą „Ko reikėtų Nemunui išvalyti?“</p> <p>2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, 1-2 žodžiu, į vieną klausimą atsakymo nebuvo.</p> <p>3) Į bendrą darbą poroje ištraukia pamažu žvalgosi aplink, nesusikaupia.</p> <p>4) Stebima nekonstruktyvi m veikla: dairios į kitas poras, neskuba skaityti.</p> <p>5) Emocijos skirtingos – pyksta, kai kiti klausoso, ką jie kalba poroje, juokas, replikos.</p> <p>6) Patiko, loterija“, siūlo matavimas, tačiau supyko abu, kad prikaltėjo trumpiausią siūlą. „prikaltėjo siūlo“ ilgis – 0, 27 m.</p>	<p>1) Žodžiu klausimų nepateikė, raštu pateikė 1 klausimą. „Ko Nemune yra?“</p> <p>2) Atsakymai į klausimus nepilni.</p> <p>3) Darbas poroje vyko nuosekliai, tačiau lėtai. Bendras kontaktas užsimezgė neilgam, tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus.</p> <p>4) Dažnai M dairėsi į kitus mokinius, klausėsi kitų porų diskusijų.</p> <p>5) Naują veiklą priėmė ramiai, be ryškesnių emocijų.</p> <p>6) Noriai ir žaismingai matavo siūlą, „prikaltėjo siūlo“, ilgis – 1,29 m.</p>
III pora: M – Deimantas, m - Ernestas	IV pora: M- Jurgita, m - Indrė
<p>1) Žodžiu ir raštu pateikė po vieną klausimą, raštu – „Kokių šalių teritorijose teka Nemunas?“</p> <p>2) Atsakymai į klausimus nepilni.</p> <p>3) M į bendrą veiklą nuolat ragino ištraukti m, kad suspėtų pasiruošti.</p> <p>4) Stebima m nekonstruktyvi veikla – stebi ką veikia M, kitos poros.</p> <p>5) Ryškesnių emocijų nepastebėta.</p> <p>6) Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu. „prikaltėjo siūlo“ ilgis – 1,37 m.</p>	<p>1) Žodžiu pateikė 2 klausimus. Raštu – 1 klausimą. „Kieno liudytoja yra Nemunas?“</p> <p>2) Pateikė vieną nepilną atsakymą, į 2 klausimus atsakė pilnu sakiniu.</p> <p>3) Bendro darbo poroje vyko aktyviai. Stebima m iniciatyva – padeda M sugalvoti klausimą.</p> <p>4) Nekonstruktyvios veiklos nestebima.</p> <p>5) Ryškių neigiamų emocijų nestebima.</p> <p>6) Siūlo matavimas sukėlė teigiamų emocijų, atsiranda azartas lenktynėms. „Prikaltėjo siūlo“ ilgis – 1, 50m.</p>

6 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: ŠAUNIAUSI PLAUKIKAI	
Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai	
1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.	
Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys	
I pora: M - Indrė, m - Lina	II pora: M- Deimantas, m - Karolis
<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 1 klausimą, raštu 1 klausimą „Kam reikia pingvinui plaukmenų?“ 2) Į klausimus atsakinėjo pilnu sakiniu. 3) Į bendrą darbą poroje įsitraukia su entuziazmu ir noru geriau pasiruošti. Aktyvesnė M.. 4) Nestebima nekonstruktyvi veikla 5) Emocijos skirtingos – džiaugsmas, kad sekasi sugalvoti klausimą, pyktis, kad m ilgai galvoja atsakymą. Poroje stebima aktyvi veikla. 6) Nerimas, ar bus pirmosios.t.y prikalbėję ilgiausią siūlą. „prikalbėto siūlo“ ilgis – 2, 94 m. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu klausimų nepateikė. Raštu pateikė 1 klausimą „Kodėl pingvinai išlipa į krantą?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus pilni išsamūs į vieną klausimą atsakė vienu žodžiu. 3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė greitai, dirbo diskutuodami, klausinėdami vienas kito. 4) Dažnai abu dairėsi į kitus mokinius, klausėsi, ką kalba. 5) Noriai ir žaismingai matavo siūlą „sirgo“ už savo porą. „prikalbėto siūlo „ ilgis – 2, 81 m.
III pora: M – Ernestas, m - Kristina	IV pora: M- Jurgita, m - Dominykas
<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu nepateikė nė vieno klausimo, raštu – 1 klausimą „Kam pingvinai deda kiaušinius?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, į vieną klausimą neatsakė. 3) M nuolat ragino m, sakydamas, kad turime suspėti gerai pasiruošti. 4) Stebima m nekonstruktyvi veikla – dairosi, ką veikia kiti. 5) Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda, paragina m, skatina kalbėti ilgiau. „prikalbėto siūlo“ ilgis — 1,33 m. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu nepateikė nė vieno klausimo. Raštu – 1 klausimą „Kam pingvinui reikalingi plaukmenys?“ 2) Pateikė 2 pilnus atsakymus ir į vieną neatsakė. 3) Bendras darbas poroje vyko nuosekliai, stebimas noras kuo geriau pasiruošti, padeda vienas kitam. 4) Nekonstruktyvi veikla – m bandė išsiųsti žinutę telefonu. 5) Ryškių neigiamų emocijų nestebima. 6) Siūlo matavimas sukėlė neigiamų emocijų, M pyko ir replikavo m, kad trumpai kalbėjo. „Prikalbėto siūlo“ ilgis – 1,50m.

7 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: BEBRAI – RŪPESTINGI STATYBININKAI	
<p>Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai</p> <p>1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.</p> <p style="text-align: right;">Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys</p>	
I pora: M - Karolis, m - Deimantas	II pora: M- Lina, m - Kristina
<p>1) Žodžiu nepateikė klausimų , raštu 1 klausimą „Kodėl bebrą vadiname statybininku?“</p> <p>2) Atsakymai į klausimus nepilni.</p> <p>3) Į bendrą darbą poroje įsitraukia greitai.</p> <p>4) Stebima M nekonstruktyvi veikla: dairoi į kitas poras, bando išgirsti, kokius klausimus aptaria kaimyninės poros.</p> <p>5) Emocijos teigiamos.</p> <p>6) Patiko kalbėjimas vyniojant siūlą, stebimas noras kalbėti kuo ilgiau.</p> <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 2,22 m.</p>	<p>1) Žodžiu pateikė 1 klausimą, tačiau jis buvo ne skaitomo teksto išsiaiškinimui, bet procedūrinis. Raštu pateikė 1 klausimą „Ką bebrai ėda?“</p> <p>2) Atsakymai į klausimus nepilni.</p> <p>3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė negreitai, tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus. Abu dirbo poroje, bet atskirai.</p> <p>4) Dažnai dairėsi į kitus mokinius, sukiojo rankose kamuoliuką.</p> <p>5) Ryškesnių emocijų nestebima</p> <p>6) Noriai ir žaismingai matavo siūlą, „sirgo“ už savo porą.</p> <p>„Prikalbėto siūlo „ ilgis – 1,72 m.</p>
III pora: M – Indrė, m - Dominykas	IV pora: M- Ernestas, m - Jurgita
<p>1) Žodžiu nepateikė vieną klausimą, raštu – 1 klausimą „Ką bebrai valgo?“</p> <p>2) Atsakymai į 2 klausimus pilni į vieną klausimą – nepilnas.</p> <p>3) M į bendrą veiklą nuolat ragino įsitraukti m. Abu dirbo nuosekliai, bendraudami ir tardamiesi tarpusavyje.</p> <p>4) Netebima nekonstruktyvi veikla.</p> <p>5) Nauja veikla pasirodė neįprasta, sukelianti būseną „kas bus toliau“.</p> <p>6) Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu.</p> <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis — 3,0 m.</p>	<p>1) Žodžiu nepateikė nė vieno klausimo. Raštu – 2 klausimus „Ką daro bebrai, kaip pamato priešą?“, „Kodėl bebrai graužia medį?“.</p> <p>2) Pateikė vieną pilną atsakymą. Kitus atsakymus pateikė 1-2 žodžiais.</p> <p>3) Bendro darbo poroje nebuvo. Dirba kiekvienas atskirai, nėra kontakto bendrai veiklai, nesitaria.</p> <p>4) Stebima m nekonstruktyvi veikla – sėdi ir nieko neveikia.</p> <p>5) Ryškių neigiamų emocijų nestebima.</p> <p>6) Siūlo matavimas sukėlė neigiamų emocijų tarp poros dalyvių - M pyksta ant m už tingėjimą.</p> <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 2,14 m.</p>

8 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: KAIP ATsirADO RAŠTAS

Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai

1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.

Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys

I pora: M - Kristina, m - Ernestas	II pora: M- Deimantas, m - Lina
<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 2 klausimus, raštu 1 klausimą „Kodėl dvasininkams reikėjo mokėti skaičiuoti?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, 1-2 žodžių, neatsakė į vieną klausimą, todėl kad nespėjo pasiruošti – laiko pritrūko. 3) Į darbą poroje įsitraukia greitai, tačiau ilgai dirba nesitardami, nediskutuodami. 4) Stebima nekonstruktyvi m veikla: dairo į kitas poras, bando kalbinti ne savo poros mokinį. 5) Ryškesnių emocijų nestebima. 6) Patiko „loterija“, siūlo matavimas sukėlė nepasitenkinimą, kadangi buvo trumpiausias. <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 1,25 m.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 1 klausimą., raštu pateikė 1 klausimą.“ Kas sukūrė abėcėlę?“ 2) Atsakymai į klausimus nepilni. 3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus. 4) Dažnai dairėsi į kitus mokinius, 5) be ryškesnių emocijų. 6) Noriai ir žaismingai matavo siūlą, „sirgo“ už savo porą. <p>„Prikalbėto siūlo „ ilgis – 1,38 m.</p>
III pora: M – Jurgita, m - Dominykas	IVpora: M- Karolis, m - Indrė
<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu nepateikė nė vieno klausimo, raštu – 1 klausimą„Kodėl buvo kuriami nematomi raštai?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni.1 pilnai atsakytas. 3) Į bendrą veiklą įsitraukė greitai, dirbo nuosekliai, tarėsi, bendravo. 4) Stebima m nekonstruktyvi veikla – trukdo kaimyninei porai, bando klausti. 5) Dirba nuotaikingai, priima visas žaidimo taisykles. 6) Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu. <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis — 1,73 m.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 2 klausimus. Raštu – 1 klausimą„Kodėl reikėjo mokėti rašyti?“ 2) Pateikė vieną nepilną atsakymą. Kiti atsakymai buvo išsamūs, pilni. 3) Bendras darbas poroje vyko nuo pat pradžios. Stebima didesnė M iniciatyva. 4) Nekonstruktyvi veikla nestebima. 5) Dirba nuotaikingai, mokydami vienas kitą, tardamiesi. Ryškių neigiamų emocijų nestebima. 6) Siūlo matavimas sukėlė teigiamų emocijų. Stebimos draugų replikos, kad prikalbėjo ilgiausią siūlą. <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 2,74 m.</p>

9 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: ŠVENTĖS	
<p>Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai</p> <p>1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.</p> <p style="text-align: right;">Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys</p>	
I pora: M - Kristina, m - Karolis	II pora: M- Deimantas, m - Lina
<p>1) Žodžiu pateikė 1 klausimą , raštu 1 klausimą „Kokios yra kalendorinės šventės?“</p> <p>2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni ir netikslūs, 1-2 žodžių, pilnai atsakė į vieną klausimą.</p> <p>3) Į bendrą darbą įsitraukia greitai.</p> <p>4) Stebima nekonstruktyvi M veikla: dairoi į kitas poras, bando išgirsti, ką kalba kiti.</p> <p>5) Ryškesnių emocijų nestebima.</p> <p>6) Patiko „loterija“, siūlo matavimas sukėlė nepasitenkinimą, kadangi buvo trumpiausias.</p> <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 1,50 m.</p>	<p>1) Žodžiu pateikė 1 klausimą., raštu pateikė 1 klausimą. „Kokios šventės gali būti?“</p> <p>2) Atsakymai į 2 klausimus pilni, į vieną klausimą - nepilnas</p> <p>3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus.</p> <p>4) Abu dažnai dairėsi į kitus mokinius,</p> <p>5) m aktyvesnis, dažnai ragina M..</p> <p>6) Noriai ir žaismingai matavo siūlą, „sirgo“ už savo porą.</p> <p>„Prikalbėto siūlo „ ilgis – 2.05 m.</p>
III pora: M – Jurgita, m - Dominykas	IV pora: M- Indrė, m - Ernestas
<p>1) Žodžiu nepateikė nė vieno klausimo, raštu – 1 klausimą. „Kodėl Velykos religinė šventė?“</p> <p>2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni. 1 – pilnas atsakymas.</p> <p>3) Į bendrą veiklą neįsitraukė, dirbo nuosekliai, tačiau kiekvienas atskirai. Nemoko m.</p> <p>4) Stebima M nekonstruktyvi veikla – trukdo kaimyninei porai, bando klausti.</p> <p>5) m pyktis, kad M nemokina.</p> <p>6) Neigiamos emocijos atsakinėjant, M nepadeda savo m. m labai stengiasi kalbėti kuo ilgiau.</p> <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis — 1,92 m.</p>	<p>1) Žodžiu pateikė 1 klausimą. Raštu – 1 klausimą. „Kokios šventės tau patinka?“</p> <p>2) Pateikė vieną nepilną atsakymą. Kiti atsakymai buvo išsamūs, pilni.</p> <p>3) Bendras darbas poroje vyko nuo pat pradžios. Stebima didesnė M iniciatyva.</p> <p>4) Nekonstruktyvi veikla nestebima.</p> <p>5) Dirba nuotaikingai, mokydami vienas kitą, tardamiesi. Ryškių neigiamų emocijų nestebima.</p> <p>6) Siūlo matavimas sukėlė teigiamų emocijų.</p> <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 2,12 m.</p>

10 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: PREKYBA	
Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai	
1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.	
Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys	
I pora: M - Kristina, m - Karolis	II pora: M- Ernestas, m - Lina
1) Žodžiu pateikė 2 klausimą , raštu 2 klausimus „Kodėl rengiami turgai ir mugės?“, „Kam reikalinga parduotuvė?“ 2) Atsakymai į 3 klausimus pilni ir išsamūs. Į 1 klausimą atsakė nepilnai - nespėjo pasiruošti – laiko pritrūko. 3) Į darbą poroje įsitraukia greitai, dirba konstruktyviai, nuosekliai. 4) Ryškesnių emocijų nestebima. 5) Patiko „loterija“, siūlo matavimas sukėlė pasitenkinimą, džiaugsmą pasiektu rezultatu. „Prikalbėto siūlo“ ilgis – 4,0 m.	1) Žodžiu pateikė 2 klausimą., raštu pateikė 1 klausimą.“ Kokių parduotuvių yra Lietuvoje?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni. 1 pilnas atsakymas. 3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė pamažu. Aktyvesnė M, m aktyvumą parodė tik atsakinėjant į klausimus. 3) m dairėsi į kitus mokinius, 4) Ryškesnių emocijų nestebima 5) Noriai ir žaismingai matavo siūlą, tačiau rezultatu nebuvo patenkinti abu poros dalyviai, replikavo vienas kitam. „Prikalbėto siūlo „ ilgis – 2,35 m.
III pora: M – Dominykas, m - Deimantas	IV pora: M- Jurgita, m - Indrė
1) Žodžiu pateikė vieną klausimą, raštu – 3 klausimus. „Kokias žinai parduotuves?, „Ko reikia nepamiršti išeinant iš parduotuvės?“, Kodėl reikalingos parduotuvės ?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni. Į 1 neatsakė (nespėjo pasiruošti), 2 – pilni. 3) Į bendrą veiklą įsitraukė greitai, dirbo nuosekliai, tarėsi, bendravo. 4) Stebima M nekonstruktyvi veikla – bando išgirsti, ką kalba kitos poros. 5) Dirba nuotaikingai. Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu. „Prikalbėto siūlo“ ilgis — 3,76 m.	1) Žodžiu pateikė 1 klausimą.. Raštu – 3 klausimus. „Kam reikalingos parduotuvės“, „Kokias parduotuves žinai?“, „Kuri parduotuvė tau patinka?“ 2) Pateikė vieną nepilną atsakymą. Kiti 4 atsakymai buvo išsamūs, pilni. 3) Bendras darbas poroje vyko nuo pat pradžios. Stebima didesnė m iniciatyva. 4) Nekonstruktyvi veikla nestebima. 5) Dirba nuotaikingai, mokydamos viena kitą, tariasi, diskutuoja. 6) Ryškių emocijų nestebima. 7) Siūlo matavimas, „ loterija“ sukėlė teigiamų emocijų. „Prikalbėto siūlo“ ilgis – 5, 42m.

11 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: GYDYMAS	
<p>Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai</p> <p>1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.</p> <p style="text-align: right;">Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys</p>	
I pora: M - Karolis, m - Kristina	II pora: M- Lina, m - Deimantas
<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 2 klausimus, raštu – 3 klausimus. „Kam reikalingi gydytojai?, „Kokių ligų yra?, „Kokiais vaistais galima išgydyti gripą?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, nespėjo pasiruošti – laiko pritrūko. 3 – pilni. 3) Į darbą poroje įsitraukia greitai, tačiau ilgai dirba nesitardami, nediskutuodami. 4) Stebima neadekvati m veikla: dairoi į kitas poras, nesusikaupia. 5) Ryškesnių emocijų nestebima. M dažnai skatina m dirbti. 6) Patiko „loterija“, siūlo matavimas sukėlė nepasitenkinimą, kadangi buvo trumpiausias. <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 2, 03 m.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 1 klausimą, raštu pateikė 4 klausimus. „Ar tau patinka vaistai, kuriuos prirašo gydytojas?, „Ar tau baisu, kai ima kraują? Kodėl? Kokiomis ligomis esi sirgęs?, „Ar tu esi gulėjęs ligoninėje?“. 2) Atsakymai į klausimus nepilni. 3) Darbas poroje vyko laikantis nurodymų, tačiau bendras kontaktas užsimezgė tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus. 4) m dairėsi į kitus mokinius, 5) Ryškesnių emocijų nestebima. 6) Noriai ir žaismingai matavo siūlą, dalyvavo „loterijoje“. <p>„Prikalbėto siūlo „ ilgis – 2, 25 m.</p>
III pora: M – Jurgita, m - Dominykas	IV pora: M- Ernestas, m - Indrė
<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 2 klausimus, raštu – 1 klausimą. „Kodėl žmonės suserga?“ 2) Atsakymai klausimus nepilni. 3) Bendroje veikloje dirbo nuosekliai, tarėsi, bendravo. 4) Neadekvačios veiklos nestebima. 5) Dirba nuotaikingai, laikosi instrukcijų. 6) Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu. <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis — 2, 19 m.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 2 klausimus. Raštu – 3 klausimus. „Kokiomis ligomis sirgai?, „Kokias ligas žinai?, „Kodėl reikia skiepytis?“ 2) Pateikė vieną nepilną atsakymą. Kiti 4 atsakymai buvo išsamūs, pilni. 3) Bendras darbas poroje vyko sklandžiai. Stebima didesnė m iniciatyva. 4) Nekonstruktyvi veikla nestebima. 5) Dirba nuotaikingai, mokydami vienas kitą, tardamiesi. Siūlo matavimas sukėlė teigiamų emocijų. Stebimos draugų replikos, kad prikalbėjo ilgiausią siūlą, įtariamai sukčiavimu(nors to nebuvo). <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 5, 36 m.</p>

12 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: GYVENTOJAI	
<p>Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai</p> <p>1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Nekonstruktyvi veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.</p> <p style="text-align: right;">Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys</p>	
<p>I pora: M - Karolis, m - Lina</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 2 klausimus , raštu 2 klausimus. „Kokių tautybių žmonės gyvena Lietuvoje?“, „Kodėl lietuviai važiuoja į kitas šalis?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, todėl kad nespėjo pasiruošti – laiko pritrūko.2 – pilni. 3) Į darbą poroje įsitraukia greitai ir noriai. 4) Stebima nekonstruktyvi m veikla: dairoi į kitas poras, bando kalbėti telefonu. 5) Ryškesnių emocijų nestebima. 6) Patiko „loterija“, siūlo matavimas.. <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 3,56 cm.</p>	<p>II pora: M- Deimantas, m - Kristina</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 1 klausimą., raštu pateikė 1 klausimą.“ Kodėl Varėnos rajone gyvena mažiausiai žmonių?“ 2) Atsakymai į klausimus pilni. 3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus. 4) Neadekvačios veiklos nestebima. 5) Ryškesnių emocijų nepastebėta. 6) Noriai ir žaismingai matavo siūlą, „sirgo“ už savo porą. <p>„Prikalbėto siūlo „ ilgis – 2,40 m.</p>
<p>III pora: M – Indrė, m - Dominykas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu nepateikė nė vieno klausimo, raštu – 2 klausimus.„Kiek žinai valstybių į kurias važiuoja lietuviai?„Kodėl lietuviai vyksta į kitas šalis?“ 2) Atsakymai į klausimus pilni, išsamūs. 3) Į bendrą veiklą įsitraukė greitai, dirbo nuosekliai, tarėsi, bendravo. 4) Stebima m nekonstruktyvi veikla – trukdo kaimyninei porai, bando klausti. 5) Dirba nuotaikingai, priima visas žaidimo taisykles. 6) Teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu. <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis — 4, 09 m.</p>	<p>IV pora: M- Jurgita, m - Ernestas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Žodžiu pateikė 2 klausimus. Raštu – 2 klausimus.„Kodėl žmonės važiuoja kitur gyventi?“ , „Kodėl kitur geriau nei Lietuvoj?“ 2) Pateikė 1 nepilną atsakymą- trūko laiko pasiruošti. Kiti 3 atsakymai buvo išsamūs, pilni. 3) Bendras darbas poroje vyko sklandžiai, m aktyvesnis, padėjo M užrašyti klausimus. 4) Neadekvačios veiklos nestebima. 5) Dirba nuotaikingai, mokydami vienas kitą, tardamiesi. Ryškių neigiamų emocijų nestebima. 6) Siūlo matavimas sukėlė teigiamų emocijų. <p>„Prikalbėto siūlo“ ilgis – 3, 91 m.</p>

13 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: KALBA	
Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai 1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Nekonstruktyvi veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.	
Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys	
I pora: M - Karolis, m - Dominykas	II pora: M- Jurgita, m - Ernestas
1) Žodžiu pateikė 2 klausimus , raštu 3 klausimus „Kam reikia kalbos?, Kiek žinai kalbų?, Kodėl reikia išmokti kalbą?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, neatsakė į vieną klausimą, todėl kad nespėjo pasiruošti – laiko pritrūko. 2 – pilni. 3) Į darbą poroje įsitraukia greitai, dirba pasitardami, diskutuodami. 4) Stebima neadekvati m veikla: dairo s į kitas poras. 5) Stebimas nuolatinis vienas kito skatinimas užrašyti kuo daugiau klausimų. 6) Patiko „loterija“, siūlo matavimas sukėlė pasitenkinimą, kadangi buvo ilgiausias. „Prikalbėto siūlo“ ilgis – 5, 03 m.	1) Žodžiu pateikė 1 klausimą., raštu pateikė 4 klausimus.“ Kodėl atsirado tarmės?, Kas sugalvojo kalbą?, Kiek yra pasaulyje kalbų?, Kaip išmokti svetimą kalbą?“ 2) Atsakymai į klausimus nepilni, nes nebuvo aptarti diskusijoje. 3) Darbas poroje vyko nuosekliai, laikantis nurodymų. Bendras kontaktas užsimezgė tik pabaigoje, atsakinėjant į klausimus. 4) Abu dairėsi į kitus mokinius, 5) Mielai galvojo ir rašė klausimus abu, tačiau aptarti – pritrūko laiko. 6) Noriai matavo siūlą, tačiau pyko ir replikavo pom pamokos už trumpiausią siūlą. „Prikalbėto siūlo „ ilgis – 1,68 m.
III pora: M – Lina, m - Deimantas	IVpora: M- Kristina, m - Indrė
1) Žodžiu pateikė 3 klausimus, raštu – 1 klausimą.„Kodėl kalba būtina?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, tačiau kalba,„ne į temą“, kad tik ilgiau kalbėtų. 1 pilnas atsakymas. 3) Į bendrą veiklą įsitraukė greitai, dirbo nuosekliai, tarėsi, bendravo. 4) Stebima m nekonstruktyvi veikla – išsiunčia telefoninę žinutę. 5) Dirba nuotaikingai. 6) Teigiamos emocijos stebimos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu. „Prikalbėto siūlo“ ilgis — 3,26 m.	1) Žodžiu pateikė 1 klausimą. Raštu – 4 klausimą.„Kodėl išrasta kalba?, A kita kalba sunku kalbėti?, Ar eitų susikalbėti be kalbos?, Ar reikia išmokti kitą kalbą?“ 2) Pateikė 4 nepilnus atsakymus(trūko laiko.), 2 – pilni atsakymai. 3) Bendras darbas poroje vyko nuo pat pradžios. Stebima didesnė m iniciatyva(perima M vaidmenį). 4) Neadekvačios veiklos nestebima. 5) Siūlo matavimas sukėlė teigiamų emocijų. „Prikalbėto siūlo“ ilgis – 4,15 m.

14 eksperimentinės pamokos stebėjimo PROTOKOLAS

Tema: BITĖS	
Stebėjimo kriterijai: dalyko mokymosi pasiekimo, socialinis ir emocinis aspektai	
1) Mokinių aktyvumas, taikant klausinėjimo strategiją: kiek pora pateikė klausimų žodžiu ir kiek raštu. 2) Mokinių atsakymų į klausimus kokybė: kiek atsakymų pateikė pilnu sakiniu, kiek nepilnu, arba visai neatsakė. 3) Mokinių bendravimas ir bendradarbiavimas poroje: darbų nuoseklumas, kontakto pilnavertiškumas, aktyvumas mokantis. 4) Neadekvati veikla: priežastys. 5) Mokinių emocijos veiklos metu.	
Paaiškinimai: M – mokytojas, m - mokinys	
I pora: M - Kristina, m - Deimantas	II pora: M- Ernestas, m - Jurgita
1) Žodžiu pateikė 1 klausimą, raštu 2 klausimus „Kaip vadinasi vieta, kur gyvena bitės?, Kas atsitinka bitėms, kai jos praranda geluonį?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, kiti 2 atsakymai pilni, išsamūs. 3) Į darbą poroje įsitraukia greitai, dirba nuosekliai, kryptingai veikia pagal instrukcijas, nurodymus. 4) Neadekvačios veiklos nestebima. 5) Ryškesnių emocijų nestebima. 6) Patiko „loterija“, siūlo matavimas sukėlė pasitenkinimą, džiaugsmą. „Prikalbėto siūlo“ ilgis – 4,09 m.	1) Žodžiu ir raštu pateikė po 1 klausimą. „Kodėl bitės įgėlusios miršta?“ 2) Atsakymai į klausimus nepilni. 3) Darbas poroje nevyko nuosekliai. Bendro kontakto nebuvo, dirbo kiekvienas atskirai. 4) Abu dairėsi į kitus mokinius, stebėjo vaizdus pro langą. 5) Abu atrodė tarsi susipykę, nors darbas nevyko dėl to, kad nenorėjo būti poroj. 6) Niekas tą pamoką netiko ir nedžiugino. „Prikalbėto siūlo „ ilgis – 1,59 m.
III pora: M – Dominykas, m - Karolis	IV pora: M- Indrė, m - Lina
1) Žodžiu pateikė 1 klausimą, raštu – 4 klausimus. „Kur bitės gyvena?, Ką bitės gamina?, Ką bitės nešioja?, Kam reikalingas medus?“ 2) Atsakymai į 2 klausimus nepilni, kiti 4 atsakymai pilni, išsamūs. 3) Į bendrą veiklą įsitraukė greitai, dirbo nuosekliai, tarėsi, bendravo. 4) Neadekvačios veiklos nestebima. 5) Dirba nuotaikingai, noriai. 6) Stebimos teigiamos emocijos atsakinėjant, M padeda savo m, skatina kalbėti pilnu sakiniu. „Prikalbėto siūlo“ ilgis — 4, 05 m.	1) Žodžiu pateikė 2 klausimus. Raštu – 7- „Kodėl bitės neša medų?, Kam bitės reikalingos?, Kam lieka geluonis?, Kaip bitininkas ima medų?, Ką gamina iš medaus?, Kam medus naudingas?, Kiek medaus bitės prineša per metus?“ 2) Pateikė 2 nepilnus atsakymą. Kiti 7 atsakymai buvo išsamūs, pilni. 3) Bendras darbas poroje vyko aktyviai. M labai padeda m. 4) Neadekvati veikla – m baigus skaityti, bando siųsti SMS. 5) Dirba nuotaikingai. 6) Prikalbėjo ilgiausią siūlą per visą eksperimentinę veiklą. „Prikalbėto siūlo“ ilgis – 7,12 m.

Nestruktūruoto individualaus interviu su mokiniais klausimynas

1. Kurios pamokos tau labiausiai patinka?

- Dailė,
- Matematika,
- Istorija,
- Lietuvių kalba,
- Geografija,
- Gamta,
- Tikyba,
- Technologijos,
- Kūno kultūra,
- Muzika,
- Informacinės technologijos.

2. Su kokiais sunkumais susiduri skaitant savarankiškai?

- Greitai pavargstu,
- Daug ko nesuprantu,
- Negaliu susikaupti,
- Nemoku gerai skaityti,
- Neprisimenu, ką perskaičiau,
- Trukdo klasės darugai,
- Neturiu sunkumų.

3. Kada tau geriau suprantamas tekstas:

- kai skaitai pats garsiai,
- kai skaito kiti klasės mokiniai,
- kai skaito mokytoja,
- kai skaitai pats ir tyliai,
- kai skaitai ir aiškinies kartu su suolo draugu,
- kai skaito ir viską paaiškina mokytoja.

4. Ką labiausiai patinka skaityti?

- pasakas,
- eilėraščius,
- apsakymus,
- informacijos suteikiančius straipsnius,
- laikraščius, žurnalus.

5. Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku?

6. Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?

7. Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?

8. Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?

9. Kas tau lengviau:

- atsakinėti žodžiu,
- atsakinėti raštu,
- vienodai.

Interviu rezultatų analizė

Paaškinimai:

B – berniukai

M- mergaitės

1 lentelė

Kurios pamokos tau labiausiai patinka?

Dalykas	Prieš eksperimentą		Dalykas	Įpusėjus eksperimentui		Dalykas	Po eksperimento	
	B	M		B	M		B	M
Dailė			Dailė			Dailė		1
Matematika			Matematika		1	Matematika		
Istorija			Istorija			Istorija		
Lietuvių kalba		2	Lietuvių kalba	2	1	Lietuvių kalba	4	1
Geografija			Geografija			Geografija		1
Gamta			Gamta			Gamta		
Tikyba			Tikyba			Tikyba		
Technologijos			Technologijos			Technologijos		
Kūno kultūra	2	1	Kūno kultūra	1	1	Kūno kultūra		1
Muzika	1		Muzika			Muzika		
Informacinės technologijos	1	1	Informacinės technologijos	1	1	Informacinės technologijos		

2 lentelė

Su kokiais sunkumais susiduri skaitydamas savarankiškai?

Sunkumai	Prieš eksperimentą		Sunkumai	Įpusėjus eksperimentui		Sunkumai	Po eksperimento	
	B	M		B	M		B	M
Greitai pavargstu			Greitai pavargstu		1	Greitai pavargstu		1
Daug ko nesuprantu			Daug ko nesuprantu			Daug ko nesuprantu	1	1
Negaliu susikaupti		1	Negaliu susikaupti	1		Negaliu susikaupti	2	
Nemoku gerai skaityti	1	2	Nemoku gerai skaityti	1	1	Nemoku gerai skaityti		1
Neprisimenu, ką perskaičiau	3		Neprisimenu, ką perskaičiau	1		Neprisimenu, ką perskaičiau		
Trukdo klasės draugai		1	Trukdo klasės draugai		1	Trukdo klasės draugai	1	
Neturiu sunkumų			Neturiu sunkumų	1	1	Neturiu sunkumų		1

3 lentelė

Kada tau geriau suprantamas tekstas?

Kada tau geriau suprantamas tekstas?	Prieš eksperimentą		Kada tau geriau suprantamas tekstas?	Įpusėjus eksperimentui		Kada tau geriau suprantamas tekstas?	Po eksperimento	
	B	M		B	M		B	M
Kai skaito kiti klasės mokiniai			Kai skaito kiti klasės mokiniai			Kai skaito kiti klasės mokiniai		
Kai skaito mokytoja			Kai skaito mokytoja	1	1	Kai skaito mokytoja	1	1
Kai skaitai pats ir tyliai		2	Kai skaitai pats ir tyliai		1	Kai skaitai pats ir tyliai	1	1
Kai skaitai ir aiškinies kartu su suolo draugu	1	1	Kai skaitai ir aiškinies kartu su suolo draugu	1		Kai skaitai ir aiškinies kartu su suolo draugu	1	2
Kai skaito ir viską paaiškina mokytoja	3	1	Kai skaito ir viską paaiškina mokytoja	2	2	Kai skaito ir viską paaiškina mokytoja	1	
Kai skaitai pats ir garsiai			Kai skaitai pats ir garsiai			Kai skaitai pats ir garsiai		

4 lentelė

Kas tau lengviau: atsakinėti žodžiu, atsakinėti raštu, ar vienodai?

Kas tau lengviau?	Prieš eksperimentą		Kas tau lengviau?	Įpusėjus eksperimentui		Kas tau lengviau?	Po eksperimento	
	B	M		B	M		B	M
Atsakinėti žodžiu		2	Atsakinėti žodžiu	1	1	Atsakinėti žodžiu	2	3
Atsakinėti raštu	4	1	Atsakinėti raštu	1	1	Atsakinėti raštu	2	
Vienodai		1	Vienodai	2	2	Vienodai		1

5 lentelė

Ką labiausiai patinka skaityti?

Ką labiausiai patinka skaityti?	Prieš eksperimentą		Ką labiausiai patinka skaityti?	Įpusėjus eksperimentui		Ką labiausiai patinka skaityti?	Po eksperimento	
	B	M		B	M		B	M
Pasakas	2	3	Pasakas	1	2	Pasakas	2	1
Eilėraščius	2	1	Eilėraščius	1		Eilėraščius	1	
Apsakymus			Apsakymus	1		Apsakymus		1
Informacinius tekstus			Informacinius tekstus		1	Informacinius tekstus	1	
Laikraščius, žurnalus			Laikraščius, žurnalus	1	1	Laikraščius, žurnalus		2

Paiškinimai:

T – tyrėja

R – respondentas

6 lentelė

Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?

Jurgita gim. 1996-02-29	Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
<p>T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?</p> <p>R – Nevisada, nes nedrįstu, bijau, kad blogai paklausiu, blogai sakinį sudarysiu.</p> <p>T – Sakai nevisada, vadinasi yra pamokų, kuriose drąsiai klausai?</p> <p>R – Kai visi klausia, tada ir aš klausiu.</p>	<p>T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?</p> <p>R – Nelabai drąsiai, man viskas aišku.</p> <p>T – Bet juk būna neaiškių žodžių, simbolių?</p> <p>R – Suolo draugė paaiškina ir gerai.</p> <p>T – Ar draugė visada teisingai ir noriai paaiškina?</p> <p>R – Taip.</p>	<p>T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?</p> <p>R – Nevisada, kitose pamokose nemoku paklausti.</p> <p>T – Kodėl kitose pamokose nemoki paklausti?</p> <p>R – Ten daug klausimų iškykla, nes sunkūs tekstai.</p>

Kristina	Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
<p>T- Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?</p> <p>R – Nedrąsu klausti, todėl nevisada išsiaiškinu žodžius...Pagalbos neprašau.</p> <p>T – Kodėl nedrąsu klausti, ar prašyti pagalbos?</p> <p>R – Šaipysis klasiokai, kad nemoku.</p>	<p>T - Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?</p> <p>R – Dažnai prašau pagalbos.</p> <p>T – Į ką kreipiesi prašydama pagalbos?</p> <p>R – Prašau mokytojos, draugų kartais.</p>	<p>T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?</p> <p>R – Neklausinėju, nes man nesmagu trukdyti.</p> <p>T – Kam tu trukdai?</p> <p>R – Na mokytojai, klasės draugams.</p> <p>T – Bet juk reikia išsiaiškinti, kitaip nesuprasi.</p> <p>R – Žinau.</p>

Lina	Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Klausiu nedrąsiai, nes nenoriu trukdyti mokytojos...draugų	T - Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Taip, aš paklausiu, kas būna neaišku. Visada keliu ranką ir klausiu.	T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Taip, klausiu drąsiai, visada išsiaiškinu.

Indrė	Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Klausiu drąsiai, tačiau nevisose pamokose T – Kodėl nevisose pamokose būni drąsi? R – Kitose man viskas aišku. T – tai kuriose pamokose tu klausi dažniausiai? R – Matematikoj...dar istorijoj...kur neaišku, ten ir klausiu.	T - Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Taip, klausiu drąsiai ir manau, kad reikia viską išsiaiškinti, kad suprastum, ką skaitai. T – Ar visose pamokose drąsiai išsiaiškini sunkumus? R – Nu taip...taip	T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Drąsiai klausiu ir prašau pagalbos pas mokytoją.

Deimantas	Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
T- Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Taip, klausiu drąsiai, ko čia bijoti. Jei nepaklausiu, nežinosi, ką reiškia "sunkus" žodis.	T- Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Nenoriu klausti, noriu pats išsiaiškinti T – O kaip tu ketini pats aiškintis? R – Geriau paklausiu suolo draugo ir išsiaiškinsiu	T – Ar drąsiai klausi pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Taip, aš paklausiu mokytojos ir daug išsiaiškinu pats

Ernestas	Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
T – Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Taip klausiu ir išsiaiškinu viską drąsiai. Aš paklausiu ir visiems būna aišku...Draugo irgi klausiu.	T- Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Kartais paprašau mokytojos paaiškinti, ką kas reiškia	T – Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku? R –Ne, nevisada būnu drąsus. T – Kada tau nedrašu? R – Na, kada reikia daug kartų klausti.

Dominykas	Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
T – Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Pamokose klausiu ir kalbu nedrašiai, nes blogai kalbu. T – bet jei pamokoje neklausai, tai ir nesuprasi neaiškių žodžių, sąvokų, pavadinimų? R – Būna neaišku, bet neklausiu, laikiu, kad paklaustų kiti. T – O jei ir kiti neklausia, kaip tada? R – Klausiu draugo. T – Ar draugas visada tau padeda? R – Ai, būna visko.	T- Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Taip, klausiu drąsiai. Galiu padėti ir draugams, jiems nereikės klausti to paties.	T – Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Kartais prašau draugų pagalbos. T – Kodėl draugų? R – Smagiau, lengviau išsiaiškinam

Karolis	Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
T – Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas neaišku? R – Nedrašiai klausiu, nes sunku paklausti, nemoku...bijau, kad šaipysis draugai...Aš paklausiu, bet nedažnai	T- Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku? R- Taip, klausiu drąsiai. T- Ar visose pamokose esi drąsus? R – Taip, paklausiu ir man būna aišku.	T – Ar drąsiai klausai pamokoje, jei kas nors neaišku? R – Tegul kiti paklausia. T – Bet juk nesuprasi neišsiaiškinęs. R – Išsiaiškinsiu tada pats...draugo paklausiu.

Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą?

Jurgita	Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Jaučiuosi gerai, nes žinau, kad tą dalyką moku, žinau, kad mane pastebi. Tai man svarbu.	R – Man malonu, kai mane pagiria. Žinau, kad gerai dirbau, gražiai rašiau.	R – Labai gerai jaučiuosiu prieš klasės draugus ir man tai svarbu.
Kristina	Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Jaučiuosi gerai ir man tai svarbu.	R – Aš jaučiuosiu super gerai ir man tai patinka. Manau, kad man tai svarbu.	R – Smagu, kai pagiria, bet noriu žinoti už ką. T- Tai tau mokytoja nepasako? R – Aš paklausiu, bet dažnai pati žinau už ką.
Lina	Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Jaučiuosi linksmi . Man tai svarbu, nes kai nepagiria, atrodo, kad esu nesvarbi ir kažką negero padariau.	R – Gerai jaučiuosiu, kai mane pagiria. Širdyje išsaugau... Žinoma, visiems svarbu ir man svarbu	R – Tai, kad mane pagiria, man žiauriai smagu ir svarbu. Juk būnu geriausia tada.
Indrė	Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Jaučiuosi gerai, esu linksmi, laiminga. Man tai svarbu.	R – Gerai jaučiuosiu, smagu ir svarbu. Pagiriu ir aš savo draugą, kada jam sekasi.	R – Man smagu, kai mane pagiria ir svarbu. Aš jaučiuosiu gerai.
Deimantas	Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Jaučiuosi laimingas. Man tai svarbu.	R – Man būna smagu, kai girdi klasės draugai. Man svarbu, kad mane pagirtų.	R – Tuomet aš esu laimingas ir man tai svarbu.

Ernestas	Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Išsaugoji širdyje visą dieną ir naktį tą pagyrimą. Man labai svarbu, aš būnu linksmas visą dieną.	R – Labai geras jausmas, nuostabus, manau, kad svarbu.	R – Taip man svarbu, kai giria už gerą skaitymą. T – O kitose pamokose tave pagiria? R- Nežinau T – Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria? R – Oi, labai gerai, būna smagu, linksmas.

Dominykas	Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Jaučiuosi gerai, man smagu. Man tai svarbu, norėčiau, kad pagirtų dažniau.	R – Kai mane pagiria per pamokas, jaučiuosi lengviau ir mokytis lengviau, smagiau būna.	R – Man būna gerai ir linksmas. Svarbu, žinoma svarbu.

Karolis	Kaip tu jautiesi, kai tave pagiria už aktyvumą, gerą skaitymą, pagalbą? Ar tau tai svarbu?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Jaučiuoji laimingas, kai mane giria...bet šiaip man tas pats, giria mane ar peikia.	R – Man tai labai smagu, kai pagiria. Esu laimingas. T – Bet jei tavęs nepagirtų, kaip tu jaustumėis? R – Būtų nesmagu T – Vadinasi tau nevistiek-giria tave ar peikia. R – Žinoma, svarbu, kad girtų.	R – Man būna smagu. Ir svarbu...noriu, kad mane pagirtų.

Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?

Jurgita	Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjęs eksperimentui	Po eksperimento
R – Jeigu žinočiau, ką aiškinti – paaiškinčiau. Jei pati nežinau – neaiškinčiau.	R – Ne, nes bijočiau suklysti ir būtų gėda.	R – Visada paaiškinčiau
Kristina	Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjęs eksperimentui	Po eksperimento
R – Nedrąsiai tai daryčiau, bijau nepažįstamų žmonių, bet saviems paaiškinčiau. T – Kas tie savi? R – Na, mano močiutė, kaimynas senas.	R – Manau, kad taip. Drąsiai tai padaryčiau. Reikia padėti, jei senukas nesupranta, nemato.	R – Oi, ne aš nemokėčiau aiškinti, sunku būtų su senu žmogumi.
Lina	Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjęs eksperimentui	Po eksperimento
R – Nedrąsu, nes bijau suklysti skaitydama, ką nors ne taip paaiškinsiu.	R – Taip padėčiau, manęs dažnai prašo skaityti. T – Kas tavęs prašo? R – Mama prašo ir močiutė T – Kokią informaciją tu joms skaitai ? R – Televizijos programą, orus dar...naujienas.	R – Taip mielai padėčiau, juk visi būsime seni.

Indrė	Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – taip, drąsiai paaiškinčiau. Reikia seniems žmonėms padėti.	R – Taip, parodyčiau, paskaityčiau, padėčiau.	R – Jei manęs paprašytų, aš drąsiai tai padaryčiau.

Deimantas	Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Aš blogai skaitau, bet aiškinčiau, kiek sugebėčiau... Seni žmonės irgi blogai skaito ir rašo blogai. T – Kodėl taip manai, kad seni žmonės blogai skaito ir rašo? R – Na mano močiutė nemoka skaityti.	R – Taip, padėčiau drąsiai	R – Taip, visada padėčiau, jei paprašytų.

Ernestas	Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Padėčiau drąsiai. Noriu būti geras.	R – Taip padėčiau mielu noru, nes reikia būti geram.	R – Taip, su mielu noru jam padėčiau.

Dominykas	Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Nedrąsiai aiškinčiau, nes nepažįstamas žmogus ir nežinau, ar suprastų mano kalbą. Aš blogai kalbu.	R – Aš tai nedrąsiai tai daryčiau, nes daug žodžių ir pats nesuprantu.	R – Nesugebėčiau, nes pats blogai kalbu. Nenoriu svetimiems padėti...Galiu nuvesti į stotį, parduotuvę.

Karolis	Jei tavęs senas žmogus paprašytų perskaityti ir paaiškinti skelbimą, vaistų naudojimo instrukciją, tvarkaraštį ar kitokią informaciją, ar tu drąsiai tai darytum?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – drąsiai jam padėčiau	R – nežinau, ar padėčiau. T – Kodėl abejoji? R – Pats nenoriu, nes galiu ne taip paaiškinti.	R – Taip paaiškinčiau kiek galėčiau, palydėčiau į autobusą, vaistinę.

Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?

Jurgita	Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Nesugebėčiau, bet žemesnėse klasėse gal galėčiau.	R – Būtų nelengva. T – kodėl taip galvoji? R – nes būtų daug vaikų ir gali juoktis. T – Iš ko jie gali juoktis? R – na, kad nusikalbėčiau per pamoką.	R – Taip, sugebėčiau ir pavaduočiau.

Kristina	Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Galėčiau pavaduoti mielai.	R – Galėčiau pavaduoti mokytoją, tik su mažesniais vaikais nei aš. T – Kodėl nepadirbtum savo klasėje? R – Klasiokai gali šaipytis. T – Iš ko jie gali šaipytis? R – Pavydėt gali, kad aš mokytoja.	R – sugebėčiau, nors sunku būtų mokyti. T – Kodėl taip manai? R – Žinau, kad sunku būti mokytoja.

Lina	Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Manau, kad nesugebėčiau, nes tiek daug nemoku, kaip mokytoja.	R – Ne, nes nenoriu būti mokytoja.	R – Sugebėčiau gal su mažiau. Savo klasėje nenorėčiau. T – Kodėl nenorėtum savo klasėje dirbti? R – Draugai neklauso, išdykę, gali šaipytis.

Indrė	Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Taip, sugebėčiau galiu pavaduoti, jei reikia.	R – Ne, manau nesugebėčiau, juk mokytoja turi labai daug žinoti. T – Bet jei tavęs paprašytų? R – Tai sutikčiau, bet nieko nemokinčiau...žaistume tik. T – Įdomu, kokius žaidimus žaistumėt? R – na nežinau dar, spėtume miestus, upes...gal dar laivus šaudytume.	R – Manau, kad nelabai. T – Kodėl taip galvoji? R – neturiu tiek žinių, kaip mokytoja ir vaikai manęs neklausys.

Deimantas	Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Sugebėčiau ir pavaduočiau.	R – Taip, aš norėčiau pavaduoti mokytoją. T – Kokio dalyko mokytoją norėtum pavaduoti? R – Kūno kultūros...žinoma.	R – Taip, padėčiau su mielu noru.

Ernestas	Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Taip sugebėčiau ir galėčiau pavaduoti.	R – Taip, pavaduočiau ir su pagarba tai dirbčiau.	R – Ne, nes nenoriu apsijuokti. T – Kodėl taip galvoji? Žinau, kad reikia daug žinoti...aš nesugebėčiau.

Dominykas	Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Nenoriu būti mokytoju. T- Kodėl? Juk tik kartą pavaduoti prašytų. R – Nenoriu.	R – ne, nes nemokėčiau tokio darbo ir be to nesmagu prieš visą klasę. T – Kodėl tau nesmagu prieš klasę? R – Kad neklausys manęs, kai ką negerai pasakysiu.	R – nesugebėčiau, nes blogai kalbu. T – o norėtum būti mokytoju? R – Na, kur mažai kalbėti ...darbų, kūno kultūros...galėčiau.

Karolis	Ar sugebėtum pavaduoti mokytoją, jei kartais ji tavęs paprašytų?	
Prieš eksperimentą	Įpusėjus eksperimentui	Po eksperimento
R – Pavaduočiau vieną sykį...o taip manau, kad nesugebėčiau. T – Kodėl taip manai? R – Pats skaitau , rašau su klaidom...	R – Taip sugebėčiau už mokytoją padirbėti.	R – taip sugebėčiau ir pavaduočiau.

Anketa mokinių požiūriui į mokymąsi bendradarbiaujant tyrimui

Mielas moksleivi !

Šioje anketoje Tavęs prašau atsakyti į pateiktus klausimus.
Tikiuosi, kad į klausimus atsakysi nuoširdžiai ir sąžiningai. Man labai svarbu sužinoti tavo nuomonę.

Atsakymą pažymėk taip: “+”

1. Ar tau įdomu buvo mokytis poroje?	Įdomu	Nelabai įdomu	Neįdomu
2. Ar tau sunku buvo mokytis poroje?	Lengva	Nelabai sunku	Sunku
3. Ar tu viską supratai, ką pora turėjo atlikti?	Supratau	Ne visai supratau	Nesupratau
4. Ar tu galėjai poroje kalbėti, patarti, išsakyti savo nuomonę?	Galėjau	Nelabai	Negalėjau
5. Ar sutarei su savo poros nariu?	Sutariau	Nevisada sutariau	Nesutariau
6. Ar tu išmokai naują medžiagą mokydamasis poroje?	Išmokau	Nevisada	Neišmokau
7. Ar eksperimente įgytomis žiniomis tu pasinaudoji kalbėdamas kitų dalykų pamokose?	Pasinaudoju	Nelabai	Nesinaudoju

Šaunu, Tu atsakei į visus klausimus

